

מעדני אשר

גליון תס"ח (שנה י')

פרשת מטות מסעי

תהא שנת עשירי גליון

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לטמוע טיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
לאידיש 12-311 ללשון הקודש: 47-111

כלי שנשתמש בה בשר האם מותר להעגילו כדי להשתמש בו חלב וכן להיפך?

בפרשתן ל"א כ"ג כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש, בענין קושיות הראשונים איך מהני הגעלה הרי אין מבטלין איסור לכתחילה, עיין בספר מעדני אשר פרשת מטות תשס"ט שתרצנו בכמה אופנים נפלאים.

מכאן ילפינן בגמ' עבודה זרה ע"ה ע"ב דדבר שדרכו להטביל יטביל, להעגיל יגעיל, ללבן באור ילבן באור.

והא דאין מברכין ברכה על מצות הגעלת כלים: כתב במאירי מגילה כ"א עמוד ב' דהגעלה שאינה מצוה בתורה להשבית בליעתן של כלים, אלא שמ"מ אם רוצה להשתמש בהם צריך להעגיל, והוא רק כדי להשמר מן הלאוין לא שיהא גופן מצוה לכן אינו מברך.

וכן כתב באיסור והיתר שער נ"ח סימן ק"ד שהטעם שמברכין על הטבילה ולא על הגעלה, היינו משום שהטבילה היא מצוה עשה, והגעלה מצוה לא תעשה, שלא לאכול נבילות והוי כנקור גיד וחלב שאין מברכין עליו.

יש לחקור כלי שנשתמש בה בשר האם מותר להעגילו כדי להשתמש בו חלב או להיפך או דילמא אסור להעגיל כלי בשר להשתמש בו חלב וכן להיפך.

הנה קימ"ל אור"ח סימן תקי"ט סעיף ה' מותר ללבן ביי"ט כלי ברזל שאפו בו פלאדווין של גבינה, ואחר הליבון יאפו בו פשטידי"ה של בשר.

וכתב במגן אברהם שם: וז"ל ומכאן משמע שמותר בחול להעגיל כלי חלב לאכול בו בשר או איפכא, והעולם נוהגין איסור בדבר ומ"כ בשם הגאון מהור"ר בנימין מפוזנא ששמע ממהר"מ יפה הטעם למנהג שאם יעשה כן, לעולם לא יהיה לו רק כלי אחד ויגעילו כל פעם שישתמש בו וזה אסור, דלמא אתי למטעי כדאיתא בגמ' חולין ט' ע"ב והא דשרינן הכא יש לומר כיון שלעולם אין משתמשים בו אלא ע"י ליבון ליכא למיגזר.

ובשער המלך הלכות יום טוב פרק ד' הלכה ח' תמה עליו: וז"ל ולפי הנראה דאשתמיט מיניה מה שכתב הסמ"ק סימן קצ"ט וז"ל

להעגיל כלים דכתיב כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש, ודוקא בכלי שאינו בן יומו כו' וכן להכשיר הכלי על ידי הגעלה עצמה אסור כל זמן שהוא בן יומו ודוקא דרך הגעלה אסור בבן יומו כו' אבל דרך ליבון מותר כו' וכן להעגיל כלי של בשר בן יומו להשתמש בו חלב אסור כו' ע"ש הרי בהדיא שכתב דכלי של בשר שאינו בן יומו מותר להעגילו לבשל בו חלב כדרך שמותר להעגיל כל כלים האסורים שאינן בן יומן, ומה שכתב הטעם משם מוהר"ם יפה, והביא ראיה מפ"ק דחולין יראה שאין ראיה משם כמו שיראה המעיין, ולי נראה טעם למנהג שהחמירו על עצמן שלא להעגיל כלי של בשר שאינו בן יומו להשתמש בו חלב פן יבא להעגיל אותו כשהוא בן יומו דאז מדינא אסור כמ"ש הסמ"ג ודוקא בכלי של איסור לא חששו משום דאי אפשר בלאו הכי משא"כ בכלי של בשר כיון שיכול להשתמש ממנו גזרו דילמא אתי להעגיל כשהוא בן יומו, ומה שהתירו ללבן הטרפא כדי לאפות בו פשטידה התם שאני דאפילו בבן יומו מותר ללבנו כמ"ש הסמ"ק ועיין בשו"ת הרא"ש כ"ל כ"י סק"ה שמתיר להכשיר מבשר לחלב וכן להיפך.

איכא כמה אופנים שיש להתיר להשתמש ע"י הגעלה מבשר לחלב וכן להיפך לכ"ע:

- א. אם מכשיר הכלי לפסח אני נוהג להתיר להחליף הכלים כרצון איש ואיש מבשר לחלב או להיפך, כיון שלא היה ההכשר לכוונת בשר וחלב רק לכוונת חמץ, ובוזה אין לחוש למחשבת המגן אברהם, כך כתב בשו"ת חתם סופר יו"ד סי' ק"י מובא להלכה במשנה ברורה סימן תנ"א ס"ק י"ט.
- ב. נוהגין להטריף מקודם הכלי ואז מותר להעגיל מבשר לחלב, דכיון שנטרף שפיר בדיל מיניה שלא להשתמש בלא הגעלה, כך כתב הפרי מגדים בא"י סי' תקי"ט, מובא במשנה ברורה אור"ח סימן תקי"ט ס"ק כ"ה.
- ג. כיון שאינו אלא מנהג יש להקל בשעת הדחק, כך כתב הפרי מגדים סימן תנ"א ס"ק י"י.
- ד. להעגיל מבשר לשימוש שאינו לא בשר ולא חלב מותר ואין בזה מנהג לאסור ואם אחר זמן ירצה לייחדו לתשימש חלב ג"כ מותר כך כתב בשו"ת מהרש"ם חלק ב' סימן רמ"א שבהיותו בקהלת בוטשאטש באו לידי כתבי הגה"צ אב"ד דשם בעהמ"ח דעת קדושים שכתב כן.
- ה. גם מבשר לחלב אם עברו י"ב חודש שלא שימש בו כלל ג"כ יש להקל, כך כתב בשו"ת מהרש"ם ח"ב סימן רמ"א שבהיותו בקהלת בוטשאטש באו לידי כתבי הגה"צ אב"ד דשם בעהמ"ח דעת קדושים שכתב כן, ועיין בספר הנפלא דמשק אליעזר מאת ידידי הרה"ג רבי אליעזר מרגליות שליט"א בעמ' תשנ"ו.

 <p>נה נשפת אור</p>	<p>גליון זה נודב לעילוי נשמת שר התורה ועמוד ההוראה רבן ואביהו של ישראל פוסק הדור הגאון הקדוש רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל הונצח לדגל יום ההילולא הראשון כ"ח תמוז עלה בסעודה השמימה כ"ח תמוז תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י ידידיו הנדיב הנכבד הרב דניאל עפשטיין שליט"א פלטבוש יהא רעוא שזכותו הגדולה של מרן תגן עליו ועל בני ביתו ויוצי"ח להתברך בשפע חיים ברכה והצלחה</p>	 <p>נה נשפת אור</p>
 <p>נה נשפת אור</p>	<p>גליון זה נודב לעילוי נשמת הגאון הצדיק המלוב"ן סידרא ופרישא שלשלת היוחסין כ"ק אדמו"ר רבי אלעזר אבוחצירא זצוק"ל הונצח לדגל ההילולא כ"ז תמוז עלה בסעודה השמימה כ"ז תמוז תשע"א ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י ידידיו החפץ בעילום שמו שליט"א יהא רעוא שזכותו הגדולה של הצדיק תגן עליו ועל בני ביתו ויוצי"ח להתברך בשפע חיים ברכה והצלחה</p>	 <p>נה נשפת אור</p>
 <p>נה נשפת אור</p>	<p>גליון זה נודב לעילוי נשמת הרבני הנגיד הרב חיים ז"ל בן הרב פנחס שליט"א גראס מח"ס נעימת החיים בארא פארק נלב"ע ג' מנחם אב תשע"א ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י המשפחה החשובה</p>	 <p>נה נשפת אור</p>

מדוע גיעולי מדין הוא נותן טעם לפגם

הרי דבר חריף משביח אף כשאינו בן יומו?

הנה איתא בגמ' עבודה זרה ס"ז ע"מ ב' אחד נותן טעם לפגם ואחד נותן טעם לשבח אסור, דברי ר"מ, ר"ש אומר לשבח אסור, ולפגם מותר, מ"ט דר"מ, גמר מגיעולי עובדי כוכבים, גיעולי עובדי כוכבים לאו נותן טעם לפגם הוא, ואסר רחמנא, הי"נ לא שנא, ואידך כדרב הונא בריה דרב חייה, דאמר רב הונא בריה דרב חייה לא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא, דלא לפגם הוא. ואידך, קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא.

ולהלכה: קימ"ל יור"ד סימן ק"ג ה', וכן קכ"ב ס"ק א' דנותן טעם לפגם מותר.

נחלקו הפוסקים: האם כשמשתמש בדבר חריף האם יש היתר של נותן טעם לפגם.

הנה בתשובת הרשב"א ח"א סימן תצ"ז כתב דאין חילוק בין דבר חריף לשאר דברים דבכל ענין נותן טעם לפגם הוא ושרי וכן משמע בדעת הטור דאינו מחלק.

אבל במרדכי מסכת ע"ז סוף פרק אין מעמידין סי' תתל"ה כתב ראב"י בשם רבי טוביה דאם בישל דבר חריף בקדרה שאינה בת יומא דאסור דאגב חורפא מחליא ליה ועושה הכלי נותן טעם לשבח דהוי כקורט של חלתית, עיין בש"ע יור"ד סימן קכ"ב ס"ק ג'.

יש להקשות: לשיטות הפוסקים בדבר חריף אף בנותן טעם לפגם אסור משום דזה משבח, אי"כ מאי מקשה בגמ' מגועולי מדין דהוי נותן טעם לפגם ע"ז ס"ז ע"ב דלמא אסרה תורה שלא יבא להשתמש בו דבר חריף, ומחליא לשבח אפילו אינו בן יומו, כד מקשה בשו"ת הרשב"א ח"א סימן תצ"ז בתשובה, וכן בפלתי סימן צ"ו ס"ק ב', וכן בשו"ת פנים מאירות חלק א' סימן ס"ד, וכן בפרי מגדים אור"ח סימן תמ"ז באשל אברהם, וכן בשו"ת דברי יציב יור"ד סימן כ"ג.

איכא כמה תרוצים:

א. לפי מה שכתבו הפוסקים תוס' ע"ז ל"ח ע"ב ד"ה אי, רא"ש שם פ"ב סי' ל"ה דלכך כלים של עכו"ם מחזיקין באינו בן יומו, משום דהוי ליה ספק ספיקא, ספק לא נשתמש היום, ואם תמצו לומר נשתמש, שמא נשתמש בדבר מותר, לא קשה מידי, דגם כאן ספק ספיקא, שמא נשתמש בו דבר מותר, ואם תמצא לומר דבר אסור, שמא לא ישתמש דבר חריף, כד תירץ בפלתי סימן צ"ו ס"ק ב', וכתב אח"כ דזה דחוק.

ב. יש לומר כמ"ש הרשב"א בתשובה ח"א סי' ע"ב ונפק בשו"ע או"ח סי' תנ"א סי' דאזלינן בתר רוב תשמיש, וכיון דרובא לאו בדבר חריף אין צריך הגעלה, כד תירץ הפלתי יור"ד סימן צ"ו ס"ק ב'.

אך מקשה הפלתי: הרי איתא בגמ' חולין ו' ע"א, י"א ע"ב, פ"ו ע"א דרבי מאיר חייש למעוטא אי"כ הקושיא במקומו, מנלן לרבי מאיר נותן טעם לפגם אסור משום געולי עכו"ם, הרי חיישין למעוטא דלמא יבשל בו דבר חריף.

ומתיר הפלתי: ודאי לפי שיטת התוספות חולין י"ב ע"א ד"ה פסח דרבי מאיר מדרבנן חייש למיעוטא, לא קשה מידי, דהרי מן התורה לא חייש למיעוטא ואפילו הכי אמרה התורה להגעיל, אי"כ מזה ראייה דנותן טעם לפגם נמי אסור, אבל לפי מה דנראה מהרשב"א שם י"א ע"ב ד"ה וכן תימא דרבי מאיר מן התורה חייש למיעוטא אי"כ קשה מנלן דנותן טעם לפגם אסור, הרי דילמא משום דבר חריף נצטוו להגעיל את הכלים,

ומתיר דכמו דקדרה בת יומא פגמה פורתא, כמו כן דבר חריף פגום פורתא, ולרבי מאיר לא שאני בין פגמה פורתא לטובי, כמבואר בגמרא ע"ז שם וכמו דפוגמה פורתא אסורה, אף פגמה טובי אסורה, ורבנן באמת הוה מצי למימר כך, רק היא היא, דלא אסרה תורה אלא קדרה בת יומא או דבר חריף.

ג. התורה הצריכה להגעיל אף להשתמש בדבר שאין דבר חריף, ומשום הכי דייקנן דאף נותן טעם לשבח אסור, כד תירץ הפרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן תמ"ז.

ד. הנה מבואר בגמ' ע"ז ע"ו ע"מ א' דדין ליבון בדבר שתשמישו ע"י אש זהו דוקא באיסורא בלע, אבל בהתירא בלע הכשירו בהגעלה לחוד, וכן פסקינן להלכה יור"ד סימן צ"ג בב"י בשם רשב"א ביותר מזה, דאפילו היכא דליכא סי' נגד הבלוע דסתם כלי אין בו סי' נגד הבלוע, מ"מ נקלש הטעם שבתוכו ע"י בישול, והשתא ניחא דהוכחת הגמרא אזלא ממה דהקפידה רחמנא והצריכה ליבון בדבר שתשמישו ע"י אש, דכתיב כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש, שמע מינא דנותן טעם לפגם אסור, דאלי"כ רק משום דחיישין לדבר חריף שיבשל בו אח"כ, ליסיג לן בהגעלה לחוד, כיון דהשתא התירא הוא, שכבר נפגם הבלוע שבתוכו וע"י הגעלה כבר נפלט ונקלש טעמו לגמרי, וכשיבשל בו אח"כ דבר חריף תו לית לן בה שום חששא, כאילו כבר נעשה הבלוע שבתוכו כמו נ"ט בר נ"ט דהתירא, דלא חיישין תו לדבר חריף שיבשל בו אח"כ, וזהו שפירשיי שם בפסחים מ"ד ע"ב ב"ה גיעולי נכרים וכו' וז"ל והתורה אסרתו במעשה מדין כל דבר אשר יבוא באש וכו' עכ"ל, שהסב את פני שקלא וטריא מדין ליבון דוקא, ולא מהגעלה לחוד, משום דקשיא ליה כקושיא רשב"א הנ"ל, לכן פירש שעיקר הוכחה הוא מליבון דוקא, כד תירץ בשו"ת זית רענן כרד א' בהלכות תערובות סימן ג'.

ה. אם נאמר דאפילו לשיטת הפוסקים דדבר חריף משביח זה רק מדרבנן בעלמא אתי שפיר, דהרי מן התורה אין כזה מושג של דבר חריף, אי"כ מדוע אסרה תורה געולי ממדין, אלא בעל כרחך דנותן טעם לפגם נמי אסור, כד תירץ בשו"ת פנים מאירות חלק א' סימן ס"ד.

אבל דוחה: דמנלן לומר שזה רק מדרבנן בלי שום ראייה.

ובפתחי תשובה יור"ד סימן צ"ה סק"ד הביא מהכנסת יחזקאל שהוא מדרבנן, ומביא שמהפנים מאירות שהוא מן התורה עיין שם.

ובפלתי סו"ס ק"ג כתב דלהתוס' והרא"ש והר"ן נראה דסי"ל דבר חריף חומרא בעלמא הוא ולא ד"ת עיין שם, אמנם מתשובות הרשב"א ח"א סי' תצ"ז דלעיל שהקשה מגיעולי מדין דלמא השתמשו בחריף, מבואר להדיא דהוא מן התורה.

ובשו"ת דברי יציב יור"ד סימן כ"ג מביא ראייה שזה רק מדרבנן, דאלי"כ למה אמרה תורה בכלי מדין רק כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש במדבר ל"א כ"ג ולהדיא נאמר שם וכל אשר לא יבא באש תעבירו במים, וברשיי שמטבילו ודיו, ועיי"ש ברמב"ן שזה מאך במי נדה יתחטא וכמ"ש בגמ' ע"ז ע"ה ע"ב אלא תעבירו במים היינו להדיחן ולשפשף אותם במים יפה עד שתסור חלודה שנדבקה בהם מן האיסור עיין שם, והלא אפשר שהגוי חתך בסכין דבר חריף של איסור, ואם נימא דהבליעה ע"י חריף הוי מה"ת וצריך הגעלה למה לא דברה תורה מזה כלל, אלא ש"מ דהוא רק מדרבנן.

מטעמי אשר

בעניני תשעת הימים וחרבן הבית
מתוך ספרי מעדני אשר

תשעת הימים

אדם ששכח ובירך שחל על בשר בתשעת הימים האם מותר לטעום מהבשר? דברים תשס"ז
האם מותר להשהות סיום כרי שיוכל לאכול בשר בתשעת הימים? דברים תשס"ז
האם מותר לאכול בשולחן אחד עם אדם שאוכל בשר כגון חולה? דברים תשס"ז
מי שנקרע לו הציצית האם מותר לקנות חדש בתשעת הימים? דברים תשס"ז
האם מותר לתת מתנה לבחור בר מצוה בתשעת הימים? דברים ספר החדש שיצא השבוע
האם מותר לצחצח נעלים בתשעת הימים? דברים ספר החדש שיצא השבוע
האם בבית מלון מותר להחליף מצעים בתשעת הימים? דברים תשע"א
מי שיש לו מסעדה של בשר האם מותר לפתוח את המסעדה בתשעת הימים? דברים תשע"א

זכר לחורבן

על מה סמכו העולם לשמוע קלטות של ניגונים הרי משרחב בית המקדש אסור לשמוע קול זמורה? דברים ספר החדש שיצא השבוע
על מה סמכו העולם שאינם קורעים קריעה כשרואים את הכותל הרי זה הלכה שצריכים לקרוע? דברים ספר החדש שיצא השבוע
האם לאנשי ירושלים יש היתר שלא לקרוע בגדיהם כשרואים מקום המקדש? דברים ספר החדש שיצא השבוע
לא קרע בשעת ראית מקום המקדש האם יקרע אח"כ בביתו? דברים ספר החדש שיצא השבוע
מי שהולך בחול המועד לכותל האם חייב לקיים מצות קריעה על הכותל? דברים ספר החדש שיצא השבוע
מדוע אחר חרבן הבית הראשון לא תיקנו כל התקנות של זכר לחורבן ורק אחר חרבן השני? דברים ספר החדש שיצא השבוע

עבירות של חורבן הבית

איך יכול להיות שבזמן החורבן ויתר הקב"ה על ג' עבירות החמורות ועל שלא למדור תורה לא ויתר? דברים תשע"א
מדוע בזמן החורבן מבואר במדרש שלאף אחד מאבות לא שמעו בזמן החורבן רק לרחל אמנו? דברים תשס"ט
איך יכול להיות שמפני שלא דנו לפני משורת הדין נחרב בית המקדש? דברים תשס"ז
מדוע נחרב הבית בגלל ג' עבירות הרי בגדי כהונה מכפרים על ג' עבירות? תצה תשס"ט

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודר ונערך ע"י ידידינו הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א ברוקלין א| בעניני מחשבה רעה. בפסוק אישה הפרם וה' יסלח לה, וברש"י וה' יסלח לה, הביא מהגמ' קידושין פ"א ע"ב, שמדובר באשה שנדרה בנויר ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה שהפר ושתתה יין שצריכה כפרה, מכאן לנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו טלה שצריך כפרה. צ"ע מדוע צריך כפרה הרי מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה.
ב| לפני עיור במכשול לפני במחשבה רעה. מי שהתענין אצל חברו על איש פלוני ולא הודיע לחברו שמכר לתועלת, כגון לשדוך, וחברו סיפר עליו לשה"ר שבאופן זה המספר צריך כפרה כיון שלא ידע שזה בהיתר, האם השואל שלא הודיעו עבר על לפני עיור לא תתן מכשול.
ג| קושיא בדברי האור החיים הקדוש. יוסף אמר לאחים ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטובה בראשית נ' ב', האור החיים הקדוש כתב שם דדמי למתכוון להשקות חברו סם מוות והשקדו כוס יין, שלא מתחייב כלום וזכאי גם בדיני שמים, וקשה הרי ילפינן מהאב ששכנתוכן לרעה בעי כפרה.
ד| התרת נדרים בער"ה. בפרשה פְּכַל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה: צ"ע מדוע קטנים (בגיל י"ב, שהם מופלא הסמוך לאיש שנדרים נדר) ונשים, לא נהגו לעשות התרת נדרים בערב ר"ה.
ה| אחכה לו בכל יום שיבוא. אחר מ"ג עיקרים שכתב הרמב"ם זה האמונה בביאת המשיח שבכל יום שיבוא, צ"ע איך מחכים לו בכל יום, הרי מצינו מחלוקת בגמ' ר"ה י"א ב האם בתשרי יגאלו או בניסן עתידין להיגאל, וכן בערבי שבתות אין בן דוד בא, וכש"כ בשבת עצמה שזה חוץ לתחום, וא"כ אפ"ל שהחייב לחכות הוא בכל יום שיבוא ממש.
ו| שני אלפים ימות המשיח. בגמ' סנהדרין צד ע"א, ביקש הקב"ה לעשות חוקיהו משיח, וצ"ע הרי בגמ' שם צו ע"א, תנא דבי אליהו ששת אלפים שנה הוי עלמא שני אלפים תודו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח, וא"כ חוקיהו היה קודם שני אלפי משיח, או איך ביקש הקב"ה לעשותו משיח.
ז| אורח בתשעת הימים: האם בתשעת הימים מותר לתת לאורח סדינים ומצעות נקיים ומכובסים.
ח| חידה: פיקודי ה' ישרים שממחי לב, כמה זמן נמשך שמחת התורה אצל האדם אחר שלמד. ויש ראייה לענין מהל' בין המצרים.
ט| חקירת הגאון רבי אהרן ליב שטיינמן שליט"א: המשנה ברורה בס' קפ"ח כ' שבברהמ"ז אמירת רצה זה דרבנן, ואעפ"כ כ' שם קט"ז שאם נסתפק אם אמר רצה או לא חייב לחזור, כי רוב פעמים מברך ברכהמ"ז בימות השבוע ללא רצה, מעתה יש להסתפק מה הדין באנשים אלו שכל ימות השבוע לא טועמים פת כלל, ורק לכבוד שבת, האם בכה"ג הם צריכים לחזור מספק או לא.
י| שאלת הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א. אשה הפרם וה' יסלח לה, בגמ' קידושין פ"א ע"ב, מה הכתוב מדבר באשה שנדרה בנויר ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה ושותה יין ומטמאה למתים, ר"ע כי הוה מטי להאי קרא הוי כבי אמר ומה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה אמרה תורה צריך כפרה וכו', ויש להבין דבשטו מה שצריך כפרה הוא משום הכונה לאכול בשר חזיר, א"כ למה צריך לומר שאכל בסוף בשר טלה, אף שלא אבל בשר טלה, עצם הדבר שרצה לאכול בשר חזיר שכבר יצטרך כפרה וצ"ע.

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה על סך 1000 ₪.
 2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
 3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדק תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
 4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
 5. שימו לב: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 077-5558617 או במייל meir.s1000@gmail.com ולבוררים ופרטים נוספים בטלפון 1057-3154010 נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות הישבו וכמו"כ שם וטלפון.
- אנו חוזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקלד במייל כי כך זה ייכנס בעזרה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג.

תשובות ניתן לשלוח עד יום שני ר"ח מנ"א

מדור לפרסום ספרים חדשים
של ידידי ותומכי המכון
שנתקבלו למערכת

ישמח לב מבקשי ה'
הופיע הספר הנפלא
דמשק אליעזר - דולה ומשקה
על הלכות בשר בחלב
והוא סיכום דברי הש"ע והנושאי כלים
ערוכים ומסודורים בדרך שאלה ותשובה,
לסיכום שינון וחזרה,
ומדור אליבא דהילכתא
לקרב דעת הלומד להסיק הלכה למעשה
י"ל ע"י ידידינו
הרה"ג רבי אליעזר מרגליות שליט"א
נר"ב בכולל הוראה דחסידי בעלזא בית שמש

מכתבים למערכת

האם קריאת התורה בשבת היא חיוב מן התורה

מה שדנתם האם קריאת התורה מן התורה והבאתם חמש שיטות בראשונים.

הרה"ג דוד כהן שליט"א כולל מאור אברהם ממסוקי סיני
הרה"ג יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון

מה שכתבתם שדעת הרא"ש על התורה שקריאת התורה הוא מהתורה, נראה דודאי כוונת הרא"ש שהוא דרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא דהא ידועים דברי הרא"ש בברכות פרק ד סי' כ' שהוקשה לו איך רבי אליעזר שחרר עבדו לצרפו לעשרה, וכי מותר לעבור על לעולם בהם תעבודו כדי לקיים מצות ציבור דרבנן, ורצה ליישב שזה היה בפרשת זכור שהוא מהתורה, אלמא דרק זכור הוא מדאורייתא, אבל שאר המועדים ור"ח אינו אלא מדרבנן ועוד שכן מבואר בלשון הרא"ש שכתב להדיא שזהו אסמכתא עיי"ש עוד ברצוני להגיש דברא"ש כתוב שיש אסמכתא לקריאת המוספים של ימים טובים ור"ח, אבל לא בשבת, ואין כוונת הרא"ש לכל קריאת, עיי"ש.

הרה"ג אלימלך בלום שליט"א חיפה

מה שהבאתם שיטת הפוסקים דקריאת התורה בשבת ויום טוב מן התורה והבאתם דכן שיטת הבי"ח, יש להעיר דלא הבאתם הלימוד מקרא וידבר משה את מועדי ה' אך בפרי מגדים סימן קל"ה מביא שדעת שאר הפוסקים דקריאת התורה רק מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא.

מי שרוצה ללמוד הלכות שחיטה לאברכים האם מותר לו להכניס סכין לבית הכנסת

מה שחקרתם בהא דקומ"ל אור"ח סי' קנ"א סוף ו' יש אוסרים להיכנס בבית הכנסת בסכין ארוך, והטעם לפי שהתפלה מארכת ימיו של אדם, והסכין מקצרת, דיש לחקור האם מותר להכניס סכין לבית המדרש כדי ללמוד הלכות שחיטה.

הרה"ג אהרן שושיצקי שליט"א בני ברק

יש לציין דבשרית תורה לשמה סימן ל"ג ששאל אם מותר להשחין בבית הכנסת ובהמ"ד הסכנים של שחיטה שהם פגומים כדי לתקנם לשחוט בהם ד"ל דזו מלאכה היא ואין מן הכבוד לעסוק בה בבית הכנסת ובהמ"ד, תשובה זו היא מלאכת שמים כי בהשחיה עצמה בלבד כדי לתקנה מן הפגם שבה ג"כ יש בזה תיקון גדול וכונת סודיות בשמות הקודש וכן ה"ה בעת הבדיקה וכמפורש בדברי רבינו הגדול בשער טעמי המצות פרשת ראה הנמצא אצלנו בכתבי יד ומאחר שבהשחיה עצמה יש כונה וסוד ואין זה ביוון כשחיטה על כן מותר לעשות עסק זה בבי"ח ובהמ"ד.

קידוש לבנה וקריאת המגילה מה צריך להקדים

מה שהבאתם בשם שו"ת נודע ביהודה מהרורא אורח חיים סימן מ"א שנסתפק בפורים מה צריך להקדים קידוש לבנה כיון דהוא תדיר, וקומ"ל תדיר ושאינו תדיר קודם או דילמא קריאת המגילה קודם, ולהלכה פוסק דצריך להקדים קידוש לבנה, משום תדיר, ועוד המגילה ודאי לא יעבור הומן, והלבנה עכ"פ יש ספק שמא תתכסה בעבים.

הגאון רבי דוד ליסציץ שליט"א ראש כולל היכל התלמוד ת"א

הבה"ח צבי ערמון נ"ו ישיבת חיי משה ירושלים

נראה להעיר דדוקא בשתי מצוות שחלות ביחד אמרינן תדיר קודם, משא"כ הכא קריאת המגילה חלה מיד בשקיעה ומצות קידוש לבנה לא חלה עליו אלא כשרואה הלבנה יש לו דין לברך עליו, כלשון הגמ' הרואה לבנה בחדושה מברך.

הבה"ח אהרן כהן קוליק נ"ו בני ברק

הבה"ח יצחק מנדלסון נ"ו ישיבת תשובה תפרח

נלענ"ד, דיש להקדים קריאת המגילה, שמתחייב בה מיד כשמגיע זמנה בהיותו בבית הכנסת, משא"כ קידוש לבנה רק כאשר יצא החוצה יתחייב במצוה, לכן עליו לקיים המצוה שנמצאת לפניו שהיא קריאת מגילה, מדין אין מעבירין על המצות, ולא קידוש לבנה שעדיין לא התחייב בה, וכמ"ש בת"ר בפי' בא תשס"ו, בשם השדה חמד ח"א עמ' 217, דמעלת תדיר אינה דוחה למעלת מעבירין על המצות, ולכן יש טעם למנהג העולם לקדש הלבנה קודם ההבדלה, מכיון דכשיוצא מבית הכנסת פוגש תחילה את הלבנה, ומוטל עליו לקיים מצוה זו מדין אין מעבירין על המצות, ואח"כ כשיבוא לביתו יברך ולאגשי ביתו.

מדוע גזרו שלא לתקוע שופר בשבת שמא יעברנו

הרי זה אינו דבר שכית שיקפוץ ארבע אמות

מה שהקשתם בשם חרשו רבי עקיבא איגר ראש השנה כ"ש עמוד ב' שהקשה על מה שכתבו התוס' פ"ק דשבת דף ה' ע"ב ד"ה בשלמא בשם הירושלמי דלבן עזאי דמהלך כעומר דמי, לא משכתה מעביר ד' אמות דמחייב אלא בקופץ, א"כ למה גזרו חכמים בשופר, ובמגילה בשבת משום שמא יעברנו ד' אמות ברה"ר, הלא זה יכול להיות רק בקופץ, ומדוע דחו חכמים מצות התקיעה ומגילה משום חשש רחוק שיקפוץ ד' אמות, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי גראס שליט"א הומ"צ מחזיקי הדת

נראה לתרץ, ע"פ מה דאיתא בגמ' שבת ק"ג ע"ב ב' ונפסק כן בש"ע אור"ח סימן ש"א ס"ק ג' היה הולך בשבת והגיע לאמת המים יכול לדלו ולקפוץ עליה אפילו אם היא רחבה ומוטב שידלג ממה שיקפנה, א"כ ודאי יש חשש בראש השנה שחל בשבת שילך אצל חכם ויפגע בדרך באמת המים ויצטרך לקפוץ ד' אמות, ואמת המים שאינו עמוק טפחים ורשות הרבים מהלכת בו דינו כרשות הרבים כדאיתא בגמ' שבת ה' ע"ב ב'.

הרה"ג מרדכי שלמה אקער שליט"א ביתר

מה שהבאתם תרוץ מה שהשיב רבי לייבל אייגר לסבו, דמכיון דבדבר מצוה עסקינן, אין זה חשש רחוק כלל שיקפוץ, דלדבר מצוה אין יהוה "הולך" כי אם קופץ ברויות, ראיתי לנכון להוסיף את אשר שמעתי מאדמו"ר מטאלנא שליט"א בשם האדמו"ר הפני מנחם מגור זצ"ל שהוסיף על תירוץ זה שכן עזאי לשיטתו שאמר אבות מ"ב מ"ב היו רץ למצוה, הרי שפיר לשיטתו דיש לגזור לדבר מצוה שירץ.

הגאון רבי גמליאל כהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "עם אני אוהד"

לענין ד"ל בס"ד שהנה בש"ע אור"ח סימן תקפ"ו יש סימן שלם בדין התקוע לתוך הבור, וזה דינא דמשנה, וכתב במשנה ברורה שם סי' א' שכתבו הראשונים שמשנה זו לצורך נשנה בשעת הגזירה, שגזרו האומות העולם שלא יקיימו ישראל את המצוות, ונתחבאו בבורות ובמערות לקיים, ולפ"ז י"ל שבשעת הגזירה שכית שיקפוץ ארבע אמות עם השופר, שבורח כדי שלא יתפס למלכות.

מי שבא בשבת לבית הכנסת מאוחר והציבור מתפלל מוסף

האם מותר להתפלל מוסף קודם שחרית

מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים באדם שבא לבית הכנסת בשבת באמצע התפלה והציבור כבר מתפלל מוסף האם מותר לו להתפלל מוסף בציבור קודם תפילת שחרית או דילמא אסור כיון דתפילת שחרית כנגד קרבן תמיד, וקומ"ל דאסור להקדים שום דבר קודם לקרבן תמיד.

הרה"ג מרדכי קוט שליט"א בני ברק

יש לציין דבכ"פ החיים סימן רפ"א ו"ב כתב דאסור להקדים תפילת מוסף לתפילת שחרית, דמבואר סודם בשער הכוונות בענין סדר עליית העולמות ע"י התפילות שצריך להיות דווקא שחרית קודם מוסף, דיש בזה משום היופך הצינורות, ואין לשנות הסדר.

מדוע קורין את המגילות קודם קריאת התורה הרי תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם

מה שהקשתם בשם מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל למה קוראים תחילה את ג' המגילות, דהיינו שיר השירים, רות, וקהלת, ואח"כ קוראים בתורה הרי תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, ובשלמא בקריאת התורה דפורים, אתי שפיר דתחלה קוראים בתורה שהיא התדיר, ואח"כ קורין את המגילה, משא"כ שיר השירים, רות, וקהלת, ותרצתם בכמה אופנים.

הרה"ג מתייתו ישראל הורוויץ שליט"א ליוקוד מחבר ספר "אצילות הים" על מסכת ברכות

הרה"ג יצחק גרינוולד שליט"א ירושלים

הרה"ג שלמה כהן שליט"א מרחוקין עלית

בענין מה שקורין המגילות לפני קריאת התורה ולא אמרינן תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, אולי כיון דהמפטר ברגל הם קרבנות המוספין, הקדימו קריאת המגילה כדי להסמיך קריאת הקרבנות לתפילת המוספין שלאחריה.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד
להרב אשר אנשיל שורר שליט"א
לפקס המערכת: 057-7961607 או למייל: leviber@gmail.com
לברווים בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאנשי המגזין נא להתקשר למערכת

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב יעקב מנדה שליט"א
בית שמש
לעילוי נשמת אביו הרב יצחק בן אברהם ז"ל
נלב"ע ט"ז תמוז האי שתא ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב לעילוי נשמת
הרב יחזקאל אלימלך בן הרב בן ציון משה רייכמן ז"ל
מזקני וחשובי חסידי צאנז
נלב"ע א' מנ"א תשע"ב
הונצח לרגל יום היארצייט הראשון ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב נפתלי מורילוס שליט"א ירושלים
לרגל שמחת הולדת בנו נ"ו במז"ט
יהא רעוא שבוכות זיכוי רבבות
ידוה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב לעילוי נשמת
כ"ק האדמו"ר מבאבוב זצ"ל
הרה"ק רבי בן ציון בן הרה"ק שלמה הי"ד
נעקה"ש ד' מנחם אב תש"א לפ"ק
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל